

HØRINGSUTTALELSE BEFAL ØST-FINNMARK SIVILFORSVARSDISTRIKT

Befalet i Øst Finnmark Sivilforsvarskrets har vært samlet 9 og 10 mai til felles øvelse. I den forbindelse er det tatt opp hvorvidt man ønsker å komme med et høringssvar til Konzeptutredningen Sivilforsvaret 2016. Mandatet ble gitt en arbeidsgruppe og her følger vårt høringssvar.

Generelle rammer

Det er kommet flere gode høringssvar fra flere. Vi støtter spesielt vårt eget Sivilforsvarsforbund med flere. Det er mange gode tilsvare som peker på vesentlige punkter og svakheter i høringen.

Det er på høy tid at det kommer en skikkelig evaluering av Sivilforsvaret. Dagens rammer er utdaterte og dekker ikke opp i forhold til de oppgaver man skal utføre. Dette gjelder både økonomisk for etaten og for den enkelte tjenestepliktige. I tillegg er det et etterslep på utstyr for transport og diverse materiell tas ut av tjeneste grunnet den tilstand det er i. Vi stiller allikevel spørsmål ved at det i studien er lagt økonomiske rammer når det ikke er tydelig fremkommet hvor man vil med Sivilforsvaret i et lengre perspektiv.

Oppgaver og bemanning/struktur

Først av alt må det konkluderes med hvilke oppgaver Sivilforsvaret skal utføre og hvilket utstyr som behøves for å kunne utføre disse oppgavene på en god måte. Hvor mye mannskap det kreves for å opprettholde en god beredskap i forhold til de oppgaver som er pålagt vil i stor grad avhenge av avstander fra distrikt til distrikt. Fra her vi sitter i Finnmark er ikke avstander et ukjent begrep men tiden det tar å forflytte seg vil variere fra årstid til årstid. Dermed er vi helt avhengig av at det finnes mannskaper fordelt slik det gjør i dag som kan settes hurtig inn der det er behov. Alt dette har sin pris, men i stedet for å sette de økonomiske rammene først mener vi at det er viktigere å definere etatens oppgaver og innhold, for så å tildele de nødvendige midler.

Et annet moment rundt antall tjenestepliktige er og været og de utfordringer det gir. Svært ofte er vi involvert når det er krevende vær, mest i søk etter savnet men og ved andre hendelser som brann, utfall av kommunikasjon, ref Båtsfjord/Berlevåg nå i vinter osv. Lenger sør i landet har det vært lange innsatser ved flom, fare for ras og store branner. Høsten 2015 fikk vi i Øst Finnmark den kanskje største utfordringen hittil i Sivilforsvaret, håndtering av flyktingestrømmen over Storskog. Dette viste med all tydelighet behovet av Sivilforsvaret og hvor viktig det er med en etat som kan ta hånd om langvarige operasjoner. Støtte fra flere distrikt ble flyttet til Sør-Varanger og sammen løste man oppdraget. Dette har vært krevende operasjoner fysisk og mentalt. Den ekstra belastningen som kommer ved manglende støtte i umiddelbar nærhet mener vi kan gjøre tjenesten ekstra belastende. Det anbefales derfor fra vår side som et minimum å beholde dagens oppsett, antall og plassering slik at vi er godt dekket når behovet oppstår.

Kompetanse

Det er av stor betydning at kompetansen heves generelt og i sine områder spisses i forhold til det som vil være forventet innsats. Igjen, avklaring av hvilke oppgaver skal Sivilforsvaret ha og hvilken kompetanse behøves. En solid grunnutdanning applauderes, senere kasertering er vi mer skeptisk til men dette kan igjen forsvarers dersom det under en slik tjeneste gis ytterlig løft i kompetanse basert

på hvor den tjenestepliktige hører hjemme. Man vil da over tid få en tropp som innehar høy kompetanse i forhold til de oppgaver som skal løses. Faren er at man hviler på dette og ikke sørger for nok midler til øving og repetisjon slik at kompetansen over tid svekkes. Senkning av alder for dimittering til 44 år er ikke å anbefale da lang erfaring i stressede situasjoner har vist seg å være svært nyttig. Mye kan læres men noe må prøves for å kunne løfte kunnskap og kompetanse.

Vi anbefaler at det i stedet for et fastsatt timetall legges til rette for mer flytende antall timer slik at det ved behov kan gjennomføres kompetanseløft. Dette kan være nyttig ved innføring av ny teknologi, nytt spesial utstyr osv. Et minimum antall timer må man ha men gjennomføring og utforming av øvelser kan i større grad tilpasses distrikt og type kompetanse det bør øves på. Hyppigere korte øvelser kan oppveie mye og vil og gi en bedre dynamikk innad i FIG'ene.

Utstyr og transport midler

SF skal være støtte til nødetatene og bidra under uønskede hendelser. Hva betyr det? Hvilke typer hendelser og hvilket volum snakker vi om? Allerede i nå situasjon er det store utfordringer i SF ved langvarige oppdrag. Dagens SF er ikke satt opp med nødvendig transport kapasitet internt, utstyret er ikke tilpasset det behovet man har i de enkelte avdelinger. I svært mange tilfeller ville man raskere kunnet bistå dersom det hadde vært lagt til rette med mer tilpassede kjøretøy som har kapasitet på både personell og utstyr.

Når det gjelder utstyr så er det viktig at SF har nødvendig og riktig utstyr. Minst like viktig er at mannskapene er trent og mestrer det utstyret man har. Ved å innføre definisjonen "uønskede hendelser" som en del av oppgavene til SF har man samtidig økt volumet av oppgaver betydelig. Her må det kommes klare definisjoner for typiske oppgaver man ser for seg i de enkelte kommuner og fylker.

Økonomi

Begrensning i økonomiske tap for samfunnet er avhengig av SF sin innsats ved f.eks brann, redning. Mange kommuner har i dag en begrenset beredskap og er i de fleste tilfeller helt avhengig av SF sin støtte.

Det er til dels svært ulikt hvor mye den enkelte tjenestepliktige blir godtgjort for sin tjeneste i SF. Felles for de fleste er at det er økonomisk tap å delta, aller verst er det for de som er ung og barnløs. Det at det finnes økonomiske støtteordninger er ikke godt nok og i mange tilfeller kompenserer ikke det for tapt lønnsinntekt. Personell som er i tjeneste for SF må få lønn som fortjent. En modell hvor arbeidsgiver får kompensert uten at lønnen avkortes bør vurderes. Dersom den tjeneste pliktige ikke er i lønnet arbeid men mottar trygd må ikke tjeneste i SF gi tap men kanskje heller gi et løft i det økonomiske bidrag. På den måten vil ikke lenger økonomien til den enkelt bli belastet for å yte en tjeneste som hvis vi var profesjonell ville vært lønnet godt.

Vår anbefaling

Konsept 1 og 2 er nærmest å anbefales men ikke slik de nå er presentert. Vi mener at det er viktig at en total gjennomgang av SF sine oppgaver gjøres før man setter budsjett rammer. I etterkant av en slik gjennomgang må det gjøres vurderinger på hva som er riktig utstyr for de oppgaver man skal

løse. Her bør befall og distrikt få komme med sine anbefalinger basert på erfaringer og utfordringer som finnes lokalt. Alt må basere seg på lokale beredskapsplaner og de oppgaver som er tillagt SF fra sentralt hold.

Vi ønsker en styrking av SF gjennom økt kompetanse både på befall og innsats styrker. Vi ønsker en styrking av økonomien til distriktene. Vi ønsker en styrking av økonomien til våre mannskaper. Vi ser behovet av vår tilstedeværelse lokalt og samarbeidet som er mellom våre mannskaper og lokalberedskap kan kun styrkes gjennom økt øving. Vi må kjenne våre oppgaver og ikke minst må de vi yter tjeneste til kjenne vår kompetanse og begrensninger.

Kirkenes 01 Juni 2017

Odd Egil Millehaugen, FIG Kirkenes

Jenny Mikkelsen Spring, FIG Kirkenes

Aina Abrahamsen, FIG Vadsø

Marita Guttorm, FIG Karasjok

Odd Erik Rønning, FIG Vadsø